OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№. 90 ZESDE JAARGANG. **1858**

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 11 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

KOLONIALE BESTELLINGEN.

Gelijk bekend is worden alle goederen ten dienste van verschillende departementen van het bestuur in onze kolonien door tusschenkomst van het Ministerie van kolonien aangekocht, tot welk einde er bij dat Ministerie een *afzonderlijk bureau van administratie der koloniale bestellingen* bestaat.

Het voordeel van die bestellingen komt dus uitsluitend aan enkele Nederlandsche handelaren en industriëelen, althans, wanneer die bestellingen niet bij uitbesteding plaats hebben, in welk laatste geval dezelven ten voordeele van den handel en de industrie in Nederland, in het algemeen zouden strekken.

Ons is herhaaldelijk de vraag gedaan, of deze wijze van voorziening in de behoeften van de onderscheidene departementen van het koloniaal beheer overeenstemt met de billijkheid en met de bevordering van het belang des handels en der nijverheid in deze kolonie?

Wij voor ons vermeenen die vraag ontkennend te moeten beantwoorden.

De tot dus verre gevolgde manier van levering der gouvernements-benoodigdheden moge door de noodzakelijkheid zijn geboden geworden in een tijdvak toen de Nederlandsch Indische handel en industrie nog niet bij magte was om in de koloniale behoeften op Java zelve te voorzien, dat tijdvak behoort gelukkiglijk tot het voorledene, en tusschen den Nederlandsch Indischen en Nederlandschen handel zijn de betrekkingen van dien aard geworden, dat elk Europeesch handels-artikel, van welke soort ook, een onderwerp is geworden van omzet op de Indische handelsmarkten.

Belangrijk zijn de geldsommen, die de Nederlandsch Indische handel aan invoerregten in de koloniale kas doet vloeijen; de welvaart op Java bestaande is men voor een groot deel verschuldigd aan den handelsstand in onze kolonien; de nijverheid breidt zich, voornamelijk op de hoofdplaatsen meer en meer uit; de magazijnen van particulieren zijn steeds voorzien van verreweg de meeste artikelen, welke voor de behoeften vereischt worden, en toch zijn zeer dikwijls die magazijnen opgevuld met artikelen van allerlei aard, terwijl de magazijnen van verschillende departementen ledig zijn, en wachten op aanvoeren van het Ministerie van kolonien, terwijl niet dan in de uiterste noodzakelijkheid wordt overgegaan om zich in Indie bij particulieren te voorzien of de levering van deze of gene benoodigdheid aan de openbare mededinging in Indie overtelaten.

Slechts zeer zelden is het den handel en de nijverheid in Indie gegund om de voordeelen te trekken aan de levering van gouvernements-benoodigdheden verbonden. Die wijze van voorziening komt ons niet billijk voor. Zij is in strijd met de bescherming, welke de Regering aan den handel en de nijverheid in hare overzeesche bezittingen verschuldigd is. De billijkheid vordert dat degenen, die voor een groot aandeel bijdragen om de inkomsten van den Staat te helpen vergrooten, door de aanzienlijke bijdrage der invoersregten, ook in staat worden gesteld om in alle opzigten de vruchten te plukken, die hunnen arbeid en ondernemingsgeest afwerpt. Ook de Regering behoort in Nederlandsch Indie als verbruiker op te treden, en de voortbrengselen der nijverheid, welke door den handel onder haar bereik worden gebragt niet aftewijzen, door zich van hare benoodigdheden te voorzien op eene wijze die den Indischen handelaar geheel en al op den achtergrond stelt

Wanneer men de bestellingen, bij voorbeeld ten dienste der militaire administratie en van het genie departement, aan de openbare mededinging in Nederlandsch Indie overliet, zoude onze koloniale handel daardoor in vele opzigten worden opgebeurd en bevoordeeld, terwijl van de andere zijde die openbare mededinging voor de Regering een waarborg zoude zijn dat zij de benoodigde artikelen steeds tot den goedkoopsten prijs zoude kunnen magtig worden. De Nederlandsch Indische handel toch, éénmaal de zekerheid hebbende dat het aan haar werd overgelaten om de voortbrengselen der vaderlandsche nijverheid ook met opzigt tot de benoodigheden van verschillende departementen, onder het bereik van den gebruiker te plaatsen, zoude voorzeker zijne beste pogingen aanwenden om in staat te zijn zulks op de billijkst mogelijke wijze te doen, en wanneer men daarbij als vaste stelregel aannam dat alle te leveren goederen zouden behooren te zijn van Nederlandschen of van Nederlandsch Indischen oorsprong, dan zoude de nijverheid in het moederland bij deze nieuwe wijze van handelen eerder voordeel dan schade lijden, omdat ook in Nederland de vrije handel daardoor zoude bevorderd worden.

De departementen zouden daardoor bevrijd worden van het ongerief, dat tegenwoordig bestaat, betrekkelijk den weinigen spoed, die er steeds in de uitvoering der bestellingen wordt opgemerkt, en waardoor men nu genoodzaakt is om steeds twee jaren vooraf opgaven en begrootingen in te zenden der behoeften welke na verloop van dien tijd zullen ontstaan, iets dat in de meeste gevallen slechts aanleiding kan geven tot wanorde, daar, zoo als de zaken thans geregeld zijn, het meestentijds bespeurd wordt dat de magazijnen of geheel ontbloot zijn van de voorwerpen, die men dadelijk noodig heeft, of tot proppens toe opgevuld zijn met goederen, die niet meer aan het doel kunnen beantwoorden, waarvoor zij twee jaren te vorenbesteld werden.

In het eerste geval is men genoodzaakt om op de plaats zelve tot elken prijs zich de voor het oogenblik hoogst benoodigde voorwerpen aan te schaffen: in het laatste geval is men verpligt om de overtollige of onbruikbaar geworden artikelen tot elken prijs van de hand te zetten en op te ruimen, doch in beide gevallen lijdt de staatskas daarbij eene schade, zonder dat de algemeene handel of nijverheid daarvan eenig voordeel trekt.

Van welke zijde men deze aangelegenheid alzoo moge beschouwen, komt de wijze, waarop de kolo-

DE ARME VIOOLSPELER.

De schaduw van den avond begon te vallen over een droeven, kouden, regenachtigen November-dag.

Eén voor één werden de lantarens aangestoken en hun roodachtig schijnsel blonk door den mist heen.

In keukens, kamers en huisvertrekken begonnen de avondvuren helder te branden, en de voorbijgangers zagen hun kerend naar degenen, die er om heen zaten

Die nog op straat waren, snelden elkaar voorbij in zware bovenkleederen; eenigen met een tevreden blik, die uitdrukte dat hun dagwerk was afgedaan, anderen met een ontevreden gelaat, 't welk te kennen gaf dat hun tijd van arbeiden nog moest komen.

De regen begon steeds in digter druppels te vallen, de goten liepen over en alles was slijk en water.

In het midden van den weg, in eene niet zeer drukke straat, stond een man op de viool te spelen.

't Was een half ernstig, half kluchtig gezigt

Alle de voorbijgangers zagen er zoo droefgeestig uit, alsof zij een zelfmoord wilden begaan, en die man speelde lustige deuntjes en walsen.

Maar al was zijne muziek vrolijk, zijn gelaat was toch verdrietig.

Hij was oud en zag er zeer schooijerig uit.

Zijne zestig jaren waren niet over zijn hoofd heengevlogen, maar hadden het zwaar ter neder gedrukt.

Zijn gelaat was bleek en gerimpeld; zijne gestalte gebogen, zijn haar zilverwit.

Hij droeg een tot op den draad versleten en verschoten zwart kleed.

De regen was hem tot op het bloote lijf doorgedrongen en liep in stralen van zijn versleten hoed.

De viool gaf een gedempten klank uit hare doorweekte snaren.

De menschen zagen naauwelijks naar hem om.

Sommigen lachten, enkelen zeiden dat hij er bedroefd uitzag, en anderen maakten de opmerking, dat hij niet veel van de kunst verstond.

Eindelijk kwam er een dienaar van policie en riep: „Maak u weg!"

De oude man maakte een nederig gebaar, en hield op met krassen, stak viool en strijkstok onder zijn arm, en voortsloffende met zijne handen in de zakken, maakte hij zich weg.

De avond was nu geheel gevallen, in al zijne troosteloosheid voor den verlatene.

De oude vioolspeler had reeds verscheidene dagen achtereen in den regen gestaan, en met elken dag was zijne gezondheid afgenomen.

Hij voelde naauwelijks dat hij leefde; zwakker dan hij was kon hij niet worden, en hij was zoo koud als een steen.

Hij besloot om terstond zijn kosthuis op te zoeken, en naar bed te gaan, en warm te worden, als 't kon.

Dons en dekens zijn goed in November, maar hij had geen van beiden.

Hij kwam waar hij wezen moest, in een huisje, gelegen in eene morsige en armoedige wijk, en hij was reeds op den glibberigen, half gebroken trap, toen de slaapsteêhoudster hem, met de armen in de zijde, in den weg trad.

— Wel, oude heer, zeide zij, wanneer zal ik mijn geld krijgen. Ik heb nog geen halven stuiver van u gezien? Dat is nu al den derden keer dat ik er om moet vragen. Met mijne andere kostgangers laat ik nooit de eene week in de andere loopen; maar gij hebt nog al een fatsoenlijk voorkomen, en ik ben de kwaadste niet. Daarom ben ik mijn leven al zoo veel te kort gekomen.

— Gij zult uw geld spoedig hebben, jufvrouw lief, sprak de oude man, zich zelf aan de leuning van den trap vasthoudende; want hij was bijna te zwak om te blijven staan.

Maar geld? Hij was den ganschen dag uit geweest; hij had onophoudelijk gespeeld, deuntjes die gewoon waren te bevallen, maar zij hadden aan niemand bevallen.

Allen echter hadden kunnen zien, dat hij in de uiterste behoefte verkeerde, en 't was zelfs gezien door hen, die aan niets behoefte hadden.

Den ganschen dag was hij uit geweest en na het avond was bragt hij vier stuivers te huis.

— Spoedig? Zal ik mijn geld hebben? vroeg de kostvrouw. Kom dat is goed. Gij hebt hier een lief bovenkamertje. Menig fatsoenlijk mensch heeft nooit beter gehad, en als de jufvrouw komt om eerlijke betaling, dan wordt

niale bestellingen worden uitgevoerd, ons voor als onbestaanbaar met de bescherming welke de Regering verschuldigd is aan den Nederlandsch Indischen handel, en daarenboven moeijelijk overeentebrengen met de beginselen van regelmaat, orde en geldelijk belang, welker inachtneming de belangen der Staatskas zoowel als het beheer van verschillende takken van administratie vorderen.

Wij onthouden ons om deze algemeene opmerkingen uittebreiden door voorbeelden en bijzonderheden, hoezeer het ons niet moeijelijk zoude vallen die in menigte aan te halen en optegeven. Wij willen alleenlijk de aandacht gevestigd hebben op eene belangrijke aangelegenheid van koloniaal beheer, welke in een naauw verband staat tot de koloniale welvaart, en indien wij nog zeer onlangs in deze kolonien de verzekering hebben mogen ontvangen dat de Regering van onzen geëerbiedigden Koning zich beijvert om ook in de overzeesche bezittingen van den staat te streven naar ontwikkeling van de stoffelijke belangen der ingezetenen, dan rangschikken wij daaronder ook de door ons besprokene aangelegenheid, waardoor de Regering een regtstreeksch bewijs zoude kunnen leveren van hare zucht om den Nederlandsch Indischen handel op te beuren en te bevoordeelen.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

van den 6den *November* 1858. N°. 89.

Militair Departement.

IN ACTIVITEIT HERSTELD :

De eerste luitenant der infanterie F R. W. C. van den Berg.

GEPLAATST:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banjoewangie, de officier van gezondheid der derde klasse W. S. Cramer, thans ter beschikking te Batavia.

Marine Departement.

BENOEMD :

Tot commandeur bij het vak van scheepsbouw bij het marine-etablissement te Soerabaija, de vice commandeur P. van Asperen.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand November op Vrijdag den 19den.

„ „ „ December „ Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van den 3den November 1858. No. 88 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen den heer Thomas Scott.

Door de agenten der Samarangsche wees- en boedelkamer te Soeraarta, van wijlen den Chinees Oeij Mosing.

Door de commissarissen te Willem I, van wijlen den heer J. C. baron van Utenhoven.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 12den November 1858.

Voor de toko van den heer van Boeckholtz in de Chineesche kamp.

Op Zaturdag den 13den November 1858.

Voor het sterfhuis van wijlen Clementine de Perrij te Temengoengan.

Op Maandag den 15den November 1858.

Voor de toko van de heeren J. Lloijd & Co te Kalimaas.

men afgewezen met uitstel. Neen, dat gaat niet, oude heer; dat gaat niet!

— Morgen, hervatte hij. Morgen zal ik u betalen.

— Ja, maar die morgen komt nooit, sprak zij. Morgen is hier zoo goed als nooit. Ik had liever dat men mij zeide: ik zal u nooit betalen. Dan wist ik waarop ik kon rekenen.

— Op mijn woord, ik zal u morgen betalen, herhaalde de oude man, die op het punt stond van te weenen.

In weerwil van hare vlugge tong, werd toch de slaapsteêhoudster bewogen op het gezigt van zijne bittere smart. Nu gij zult het ook wel doen als gij kunt, sprak zij. Ik ben de kwaadste niet, maar ik ben eene arme verlaten weduwe ziet ge, en ik ben verpligt op elke stuiver te letten. Nu man, ik ben de kwaadste niet, en wij zullen er morgen nader over spreken. Goeden nacht, oude heer.

— Goeden nacht, goeden nacht, antwoordde hij met eene gebrokene stem. Met moeite klom hij de trappen op en gedurig mompelde hij bij zich zelven: Morgen...., morgen.... morgen.....

De slaapsteêhoudster wachtte tot hij geheel boven was, en daarop keerde zij zich zuchtende om.

En inderdaad, er was eene uitdrukking in dat bleek gelaat, in die vóór den tijd gebogen gestalte, en in dat zilverwitte haar, maar bovenal in dien blik vol geduldig lijden, waardoor het hart eener slaapsteêhoudster wel kon vermurwd worden.

Jegens alle hare andere klanten was zij onbeschoft, maar jegens den armsten van allen — den ouden man op het zolderkamertje, was zij vriendelijker.

Den volgenden morgen scheen de zon helder.

De mist was opgeklaard, de lucht was warm en de lente scheen op handen te zijn.

Opgeruimdheid had de naargeestigheid vervangen.

De vedelaars op de straten zouden niet te vergeefs vedelen, en de deuntjes en walsen zouden open ooren vinden.

Maar onze oude vedelaar is nog niet voor den dag gekomen, om zijn voordeel te doen met die verandering.

De andere kostgangers zijn allen reeds de deur uit, maar de kunstenaar van het zolderkamertje is lui van daag.

De slaapsteêhoudster wacht te vergeefs op zijne komst, en eindelijk begon zij te vreezen, dat hij ziek was.

Zij herinnerde zich, dat hij den vorigen avond zeer zwakkelijk naar boven was gegaan, en dat hij zeer zacht had gesproken, en dat zijn gelaat er bleeker en meer vervallen uitzag dan gewoonlijk.

Zij ging naar boven, naar het bovenste portaal, en klopte aan de deur zijner kamer.

Geen antwoord.

Zij trachtte de deur open te krijgen, maar zij was gesloten.

Met hulp van een der kostgangers, een timmerman, die toevallig te huis was, werd de deur open gebroken en zij traden het zolderkamertje binnen.

De oude man lag half zittende in zijn bed, het hoofd ondersteund door een peluw, en het schamele beddelaken tot de kin opgetrokken.

Aanvankelijk was 't als of hij sliep, maar toen de slaapsteêhoudster en de timmerman naderbij kwamen, bespeurden zij dat hij dood was en geheel koud.

Zachtkens en vredig was hij uit een doods-gelijk leven overgegaan in den dood zelven.

Op den vloer naast het bed stond eene flesch die tot kandelaar had gediend en in wier hals een eindje kaars was gesmoord.

Een sierlijk ingebonden boek lag op het beddelaken; blijkbaar had de man daarin zitten lezen, eer hij zich had nedergelegd om te sterven.

Digt bij de flesch lagen zijn kleeren, zuiver opgevouwen en daarboven lagen zijne viool en strijkstok.

Al wat de arme man naliet, bedroeg zeven stuivers aan geld, zijne kleeren en viool en het portret eener jonge schoone vrouw, in een gouden lijstje, 't welk met een zwart lint om zijn hals hing.

Welke herinneringen er verbonden waren met het prachtig ingebonden boek, en het in goud gevatte portret, zoo vreemd afstekende bij zijn versleten kleederen, o, wie zou dat kunnen gissen!

De verachte straat muzikant had welligt eenmaal in rijke zalen, schitterende van verguldesels, schilderijen en tapijten, gespeeld voor uitgelezene kringen.

Zie, de kunst woont hier, met al hare gulden droomen, in het land der vreemdelingschap.

Redactie.

VENDUTIE.

Op Woensdag den 17den November.

Ten huize van den WelEdelGestrengen Heer Mr. Essers te *Genteng*, van MEUBELAIRE GOEDEREN, EEN SPAN GOED GEDRESSEERDE WAGEN PAARDEN enz., enz. (1144)

PER JOHANNES ALBERTUS
ONTVANGEN BIJ F. KIEL.

KOEK in blikken van twee stuks.
BANKET en SUIKERWERK, gesorteerd.
HOLLANDSCHE en ENGELSCHE PEPERMUNT.
POEDER en ZWEEDSCHE CHOCOLADE.
ODEURS en EXTRA GOEDE EAU DE COLOGNE.

ALSMEDE:

GOUDLEDEREN en STOFFEN SCHOENEN en STOFFEN LAARSJES, voor dames en kinderen.
GEGARNEERDE en ANDERE STOOHOEDEN.
(1139)

VERVOLG DER UITVERKOOP
VAN DE DIVERSE ARTIKELEN
DER FIRMA
ASSCHENBERGH & Co IN LIQ.

tegen nog zeer verminderde prijzen.

Puike RIJNWIJNEN zijn te verkrijgen tegen de volgende prijzen, als:
DORFF HOCHHEIM à *f* 12 per dos.
RUDESHEIMER CABINET à *f* 20 per dos.
„ HINTERHAUSER „ „ 22 „ „
„ BERG 1846 in ½ fl „ 24 „ 24 ½ fl
HATTENHEIMER 1848 „ „ „ 24 „ „
STEINBERGER CABINET „ „ „ 26 „ „
Verder GROENTEN in blikken van *Alberdingh Thijm* en anderen, per kist van 87 blikken *f* 135, per blik uitgezocht *f* 175. (1135)

ONTVANGEN
BIJ
MOSSEMBEKKER & CO.

GRASBOTER (merk *van der Leeuw*).
PETITS POIS au beurre.
CHAMPIGNONS.
TRUFFES PURES. (1125)

ONTVANGEN
PER JOHANNES ALBERTUS.

ROOKVLEESCH.
TAFEL-ROZIJNEN.
TOMATENSAUS.
GROENE ZEEP in vaatjes en stopfleesschen.
MEPPELSCHE WIJN AZIJN.

Bij
DE STURLER & FAGNOTTI.
(1129)

VERKRIJGBAAR
BIJ
E. FUHRI & CO.

PAPIER SANS FIN.
KINDER BOUWDOOZEN.
SPEELGOED in doozen en in koffers, voor de reis geschikt.
ELASTIEKE BALLEN.
GROEN GORDIJNLINNEN voor vensters.
SCHILDERIJLIJSTEN bij de voetmaat.
AMERIKAANSCHE STAANDE en MUURKLOKKEN, loopende 8 dagen met en zonder wekker.
DOMINO SPELLEN.
SCHIMMELSPELLEN.
GOUDEN en ZILVEREN HOROLOGIEN.
FRAAIJE INKTKOKERS.
CHINESCHE VOORWERPEN in ivoor en bamboe kunstig uitgesneden.
BENZINE COLLAS voor vetvlekken.
CHINESCHE WAAIJERS.
GOUDEN BRELOQUES.
TOOVERLANTAARNS.
COPIEER PERSEN.
KARTONNEN DOOSJES.
DIAMOND PENS.
GUITAARSNAREN gesorteerd.
TRICTRAC BORDEN.
FIJNE VENETIAANSCHE, BAD- en andere SPONSEN.
ROTATIE TOESTELLEN.
COUPE CRAYONS.
ZILVEREN POTLOODPENNEN, enz. (862)

WISSELS OP NEDERLAND.

(1142) Bij B. KOPERSMIT & CO.

ONTPAKT
BIJ
MOSSEMBEKKER & CO.

eene partij FRAAI FRANSCH SPEELGOED.
(1126)

DEPOT VAN
HOLLOWAY PILLEN EN ZALF.

Verkrijgbaar à Contant bij E. Fuhri & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (773)
DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

237ste
STAATS-LOTERIJ.

De trekkingen der 236ste STAATS-LOTERIJ *den 2den October* in Nederland geëindigd zijnde, worden de loten voor deze volgende 237ste STAATS-LOTERIJ per mail vermoedelijk *den 8sten October* uit Nederland verzonden, en zullen alzoo waarschijnlijk *den 26sten November* hier ontvangen worden, als wanneer deze dadelijk aan requiranten zullen worden verzonden.

Geene verzending van loten kan plaats vinden zoo niet vooraf het geldswaardig bedrag ter onzer beschikking wordt gesteld.

Soerabaya, E. FUHRI & CO.
27 *October* 1858. (1091)

THEATRE DE SOURABAYA.
Jeudi le 18 *Novembre* 1858.

Avec la permission des autorités civiles et militaires.

GRANDE REPRESENTATION,

donnée par quelques amateurs de la garnison.

ORDRE DU SPECTACLE.

1. LE CABARET DE LUSTRUCRU.
Comédie vaudeville en un acte.

2. TURIAF LE PENDU.
Comédie vaudeville en un acte.

3. LE PERE TRINQUE-FORT.
Chansonnette comique
et
pour la cloture.

4. LA SOEUR DE JOCRISSE.
vaudeville comique en un acte.

La musique du 14me. bataillon d'infanterie fera l'orchestre.

Les bureaux seront ouverts pour les places reservées le 18me. et 19me. de 10 heures du matin, jusqu'à 2 heures de relevée, et le jour de la représentation de 7 heures du matin à 4 heures de relevée.

Prix des places. . . . . *f* 3.—
Les Militaires au dessous du grade d'officier „ 1.—
Les enfants au dessous de l'age de dix ans „ 2.—

(1113) *La Direction*,
DE JACQUIER DE LOMPRET.

SOCIETEIT CONCORDIA.
BUITENGEWOON
THÉ DANSANT.

Op Zaturdag den 20sten November a. s.
De Secretaris,
(1121) STOELMAN.

JAVA.

Batavia 6 *November*. Gisteren kwam alhier ter reede het Ned. schip *Cornelia Mathilda*, gezagvoerder Schroei, van Djambi, een gedeelte der tot de expeditie naar dat rijk bestemd geweest zijnde troepen aan boord hebbende. Naar wij vernemen, zullen 250 man te Djambi in bezetting blijven en zulks onder bevel van den kapitein der infanterie Backerus, die tevens met het civiel gezag aldaar belast is.

— Naar wij vernemen zijn, door de Hooge Regering van Nederlandsch Indië, aan Z. M. den Koning voorstellen ingedienď, om de contributie aan het Civiel-Weduwen- en Weezenfonds te verminderen.

— Volgens een alhier loopend gerucht, zoude bij de regering in het moederland het voornemen bestaan, eene gedeeltelijke afschaffing van het radicaal voor Indisch ambtenaar af te kondigen.

Zijn onze berigten juist, alsdan zullen de regterlijke ambtenaren weldra van de harde en geheel noodelooze verpligting worden ontheven, een tweetal der beste jaren huns levens aan de Delftsche school door te brengen.

Mogt dit gerucht zich bevestigen, wij zouden alsdan onder de eersten behooren, welke dien maatregel zouden toejuichen, daar toch, volgens getuigenis van ieder onpartijdige, de genoemde school, voor zoo verre de opleiding van ambtenaren der 1ste klasse betreft, nooit aan het doel harer instelling beantwoord heeft noch beantwoorden kon.

Wij zouden in dezen maatregel een schijn van hoop zien, dat de regering er later toe wenscht over te gaan, het radicaal geheel af te schaffen en ook voor andere ambtenaren het bezoeken dier inrigting niet meer verpligtend te maken, en zij alzoo het voorbeeld, reeds 25 jaren geleden door Engeland gegeven, zal opvolgen, door te verklaren, „dat geen inboorling noch eenig geboren onderdaan van Z. M., alhier wonende, uithoofde van zijne godsdienst, geboorteplaats, afkomst, kleur of iets van dat alles, verstoken zal zijn van het regt om eenigen post, eenig ambt of eenige bediening te vervullen". (Art. 87 der parlements acte van 1833 voor het beter beheer van Britsch Indiè).

Eene regering heeft ontegenzeggelijk het regt bekwaamheid en geschiktheid van hare ambtenaren te eischen, doch de vraag moet, onzes inziens, alleen zijn, of de aspirant-ambtenaar deze beide eigenschappen bezit, maar geenzins waar hij ze heeft opgedaan.

— Men meldt ons van Muntok, dd. 31 October:

In den nacht van den 25 op den 26 dezer, is, op het rif Karang Handji, nabij Muntok vastgeraakt eene praauw, groot ongeveer 12 koijangs, komende van Bima en bestemd voor Singapore.

Dit vaartuig had, omstreeks eene maand geleden, Bima verlaten en zijne reis tot op de hoogte van Palembang gelukkig voortgezet, toen, in genoemden nacht, het met een hevige zuidenwind noordwaarts voortdreef. De zware regen maakte den nacht stikdonker, zoodat de djoeragan, niet wetende waar hij zich bevond, noordelijk aanhield, steeds in het denkbeeld verkeerende, dat hij op die wijze Muntok zoude bereiken. De sterke stroom dreef het vaartuig echter westwaarts naar gemeld rif.

Met eene sampan werden acht opvarenden eerst naar den wal gebragt, en moesten de zestien overige personen met angst de terugkomst der sampan afwachten. Deze bevonden zich intusschen op het ranke vaartuig, dat ieder oogenblik door den zwaren golfslag zou kunnen worden verbrijzeld.

Bij het aanbreken van den dag, kwam een visscherspraauwtje ter hulpe, dat 14 man opnam. De twee overblijvende personen moesten zich vergenoegen met aan deze praauw buitenboords te gaan hangen, op welke wijze omstreeks drie mijlen werden afgelegd, waarna men gelukkig, en niet dan zonder veel gevaar te hebben doorgestaan, den wal bereikte.

Een klein gedeelte der lading is gered, doch geheel bedorven, terwijl van de praauw zelve niets teregt is gekomen.

— De zeeroovers zetten hun werk in de wateren van Banka steeds voort. Vele kleine handelspraauwen zijn door hen aangevallen en van alles beroofd. Een inlander, die zich wilde verdedigen, werd zwaar gewond.

(*Java Bode.*)

Palembang. — Gedurende de laatste dagen van September waren op de hoofdplaats Palembang onrustbarende geruchten verspreid over den stand van zaken te Lahat. Zij werden eindelijk zoodanig, dat de Lt. kolonel, Mil. kommandant, besloot, in persoon daarheen te vertrekken. De resident was nog afwezig te Djambi.

Het schijnt, dat bij de komst van den Mil. kommandant weinig overeenkomst in inzigten bestond tusschen hem en den assistent-resident van Tebin-Tingi. Ten minste verliepen 14 dagen werkeloos, en de opstandelingen maakten van dien tijd een nuttig gebruik, en verjoegen de bewoners der doessoen Djattie, op twee palen afstand van Lahat, na een wanhopigen tegenstand, uit deze, zeer sterke plaats, die zij dadelijk in een uiterst geduchten staat van tegenweer bragten.

Het aantal, daar vergaderde opstandelingen werd eerst op 800, later op 1200 man begroot, waarbij 200 geweren.

Den 17 October rukte de Milit. kommandant van Palembang met eene kolonne van p. m. 250 man tegen Djattie op. Eene oppervlakkige verkenning deed reeds zien, dat men een plaats zoude moeten bemagtigen, omringd door een aarden wal van 2 el dikte, aan den buitenkant omzoomd door een digt bosch van bamboe doerie; aan de binnenzijde versterkt door eene driedubbele rei van klapperboomen, waarachter eene gracht, en waartoe slechts een zeer naauwe toegang bestond, door eene verhakking gedekt.

Om die plaats zonder voorbereidende maatregelen aantevallen, moest men meer zijnen moed, en het wenschelijke, de onlusten in eens te fnuiken, dan de voorzigtigheid

hebben geraadpleegd. Tot dien aanval werd echter besloten, en deze gedurende drie uren met de grootste volharding beproefd en telkens herhaald, echter met het ongelukkig gevolg, dat de onzen moesten terugtrekken met een verlies van 6 dooden en 30 gekwetsten. Onder de eersten bevindt zich de algemeen beminde kapitein der artillerie Coostermans, die juist van zijne inspektiereis terugkomende, den overste te Lahat ontmoette, en had weten te bewegen, hem de expeditie als volontair te laten bijwonen. Hij werd door een kogel in den onderbuik getroffen, en overleed eenige uren na het gevecht.

Onze troepen trokken terug naar de dessa Selawé, en wachtten daar de komst van een paar stukken geschut, die onmiddelijk uit Tebin-Tingi waren ontboden; bovendien had de luit. kolonel milit. kommandant, te Batavia versterking aangevraagd, en tevens eene extrapost aan den resident naar Djambi gezonden, ten einde de expeditionaire troepen in plaats van Batavia naar Palembang te kunnen dirigeren, aangezien eene spoedige en krachtige onderdrukking voor ons zedelijk overwigt op de bevolking uiterst noodzakelijk wordt geacht.

Den 23 October, na aankomst der gevraagde versterking van Tebin-Tingi, rukten de troepen op nieuw op tegen Djattie. De doessoen werd eerst door het geschut bestookt, en een 70tal granaten er in geworpen, zoodat dezelve weldra op verschillende plaatsen in vlam stond. Toen werd er storm geloopen; maar het was onmogelijk in de doessoen door te dringen, en na vele vruchtelooze pogingen moest de aanval worden opgegeven, met een verlies van een doode en elf gekwetsten, waaronder de 1ste luitenant Tomeij, wiens wonde, een schot in den buik, zeer ernstig is.

Onze troepen hebben, in afwachting van versterking, te Lahat positie genomen.

Het is natuurlijk, dat dit tijdelijk geluk den euvelmoed der opstandelingen heeft doen aanwakkeren, zoodat zij het plan schijnen gevormd te hebben, eenige doessons aan de rivier-zijde, tusschen Moeara Enim en Lahat, te bezetten en te versterken, ten einde de kommunikatie tusschen Lahat en Palembang te bemoeijelijken.

Gelukkig is het eene waarheid, die Z. M. in de troonrede verkondigde, „dat, waar ons gezag wordt miskend, eene talrijke zee- en landmagt daar is, om het krachtdadig te handhaven."

Wij hopen, dat van de, voor eene noodige expeditie steeds, dus ook thans gereede troepen, een spoedig en krachtig gebruik zal worden gemaakt, om de bevolking van Palembang eens voor al te overtuigen, dat zij te en onze magt niet bestand is, en dat de zegeningen van den vrede haar meer nut aanbrengen, en haar in wezenlijkheid meer vrijheid van beweging geven, dan gedurig, echter telkens door nederlagen en vernieling gevolgd verzet.

(*Bat. Handelsblad*)

Als een vervolg op ons berigt, voorkomende in het Postnummer van den 25sten September ll., hebben wij het genoegen (*? Red. O. P.*) onzen lezers het volgende van Palembang dd. 31sten October mede te deelen.

In gespannen verwachting zagen wij de verdere berigten van eene expéditie in de Palembangsche bovenlanden en wel bepaaldelijk in de omstreken van Lahat te gemoet, en dit te meer omdat er sprake was van meer moed en geest bij de opstandelingen dan men veelal aantreft, hetwelk de uitkomst helaas heeft bevestigd.

Sedert eenige dagen had zich te Lahat het gerucht verspreid, dat op drie palen afstand eene bevriende doessoen, Jattie genaamd, door de opstandelingen ingenomen was en versterkt werd. In den morgen van den 17den dezer. trokken dan onze troepen plus minus 230 man sterk, onder bevel van den Luitenant Kolonel Lammereé naar genoemde plaats en na zich van de juistheid der berigten te hebben overtuigd, werden de noodige maatregelen genomen om die doessoen, waarin zich plus minus 800 man gevestigd had te hernemen. De algemeen beminde en hoogstverdienstelijke kapitein der Artillerie Coostermans vergastte de belegerden op granaten, dan werd helaas in de uitoefening van zijnen dienst door eenen kogel in den onderbuik getroffen, welke eenige uren daarna den dood ten gevolge had. Na nog driemalen, doch te vergeefs beproefd te hebben de doessoen stormenderhand in te nemen moesten de onzen aftrekken met een verlies van acht dooden en 20 gekwetsten. Met den meesten spoed werden nu van Tebing-Tinghi twee stukken geschut ontboden, alsook de tweede Luitenant Godin, die op eene naburige post gelegerd was, met de onder zijn bevel staande manschappen. Nadat eene en andere den 22sten gearriveerd was, begaf men zich den 28sten op nieuw vol moed naar bovengenoemde plaats. Met de meeste juistheid werden de bevelen gegeven en met de uiterste naauwkeurigheid ten uitvoer gelegd. Op 500 pas openden de stukken hun eerste vuur, dat echter van geene uitwerking was, zoodat men eindelijk tot op 50 pas naderde. De bevelen klonken, de geweren knalden en het geschut donderde vreesselijk door de dalen, dan de vijand hield stand. Meer dan 60 granaten zijn in de doessoen geworpen, die daardoor grootelijks afbrandde, er zijn soldaten die meer dan honderd patronen hebben verschoten en toch bleef de vijand onverminderd uit zijn lilla's en gewaren voortvuren. Met leeuwenmoed werd door de onzen gestreden. Onbegrijpelijk was de geestdrift zoowel van manschappen als officieren, die elkander in moed trachtteden te overtreffen. De 1ste luitenant der infanterie Tomeij bezig zijnde, eene opening in de bamboesdoerie te maken, ontving een vijandelijke kogel, welke hem den sabel uit de hand sloeg en de vinger verpletterde, toch hield hij stand. Toen bij later nog eene wonde in den rug ontving, ging hij zelfs voort zijnen soldaten moed in te spreken, eerst toen hij daarna een kogel in den buik ontving, begaven hem zijne krachten en was hij genoodzaakt zich van het tooneel des oorlogs te doen verwijderen.

Meer dergelijke voorbeelden zoude men van deze belegering kunnen medeelen, dan hoe dapper er ook gestreden is, de onzen waren voor de tweede maal genoodzaakt met verlies van een aantal dooden en gekwetsten naar Lahat terug te trekken, van waar zij nu waarschijnlijk geene uitvallen meer zullen kunnen ondernemen voor en aleer er eene aanzienlijke versterking van elders zal zijn aangekomen.

Wij willen hopen, dat die spoedig kome opdagen, voor dat de vijandelijke gezindheid, die zich natuurlijk dagelijks verder uitstrekt, al te zeer toeneme.

(*Soer. Court.*)

AMBOINA. — In het Ceramsche is de stand van zaken op een gewenschten voet, voornamelijk door de onderwerping en vestiging aan het strand van de Alfoeren van Mani, nadat hun kapitein Sahoehoene Wasilaine gevankelijk naar Saparoea en vervolgens naar Amboina was overgebragt. Dit feit heeft de onderwerping der wederspannige Alfoeren voltooid. Een ambtenaar is ter beschikking gesteld van den assistent resident van Saparoea en Haroeko, speciaal om met het civiel gezag te Elpapoeti en verdere negorijen aan de Elpapoeti-baai te worden belast.

Het weder is gedurende de maand September droog geweest, slechts nu en dan door regen afgewisseld.

De vooruitzigten der nagelkultuur zijn niet veel belovend. Volgens den gewonen loop dier kultuur wordt eerst in het volgende jaar een ruime oogst verwacht. De oogst van dit jaar wordt op ongeveer 100,000 ponden geraamd.

(*Jav. Court.*)

ENGELAND.

De Directie van de *Peninsular and Oriental Steam-navigation Company*, met welker stoomschepen de mails van Singapore naar Europa worden overgevoerd, heeft geannonceerd dat zij voortaan bereid is om de assurantie van alle niet aan bederf onderhevige goederen, die in hare schepen worden geladen, op zich te nemen tegen betaling van eene verhooging op de vracht, welke zal gelijk staan met de premiën die in rekening worden gebragt door de *London and Oriental Steam transit Insurance office*. De aflader kan bij het laden zijner koopwaren opgeven op welke der plaatsen, die de stoomschepen dier Maatschappij aandoen, hij de eventuëel te beloopen schade wil hebben uitbetaald. Alle vorderingen dienbetreffende, ten bedrage van minder dan *f* 1200. zullen ten spoedigsten worden voldaan tegen het gewone disconto. Vorderingen voor hooger bedrag zullen aan de hoofddirectie worden opgezonden, die magtiging zal verleenen tot eene spoedige afdoening, niettegenstaande in de cognossementen een termijn van zes maanden is voorbehouden. Ingeval dat de afladers hunne goederen bij de Maatschappij verzekeren wordt de vracht berekend over de opgegevene en geconstateerde waarde.

NOORD AMERIKA.

Reeds gedurende eenige maanden rijdt dagelijks een klein wagentje door de straten van New-York, dat door deszelfs nieuwsoortig zamenstel de algemeene aandacht tot zich trekt. — De uitvinder is zekere Heer Richard Dudgeon, een machinist, Engelsman van geboorte. — Het is eene vreemdvormige machine, die door derzelver langte en de vooruitstekende stoomketel, die wel iets van den kanonvorm heeft, eenige gelijkenis heeft op een stuk geschut. — De geheele machine weegt slechts 2700 pond en is eene locomotief van ongeveer een vierde der gewone grootte en zonder schoorsteen. In de inrigting der eigenlijke stoommachine is niets buitengewoons; dezelve bestaat uit eene eenvoudige buisvormige stoomketel met eene verbeterde kleptoestel. — De stoom en rook ontlasten zich naar omlaag aan het voorste gedeelte der machine.

De krukken, in stede van, zoo als bij andere locomotiven, buitenwaarts te zijn aangebragt, worden hier binnenwaarts in beweging gesteld, en het voornaamste, waardoor deze bewerktuiging uitmunt, is de langere stoot der piston en de verminderde grootte der drijfwielen; de pistonstoot is hier achttien duim en de diameter der wielen niet meer dan $3^1/_2$ voet. — De stoomkracht werkt op de achter-as, en het sturen geschiedt door middel der voorwielen, waartoe een sterke ijzeren stang is aangebragt, met eene schroef die in verband staat met de krukken in de stuurstoel, die zich achter de stoomketel bevindt. Op deze wijze stuurt het wagentje met de meeste juistheid en zeer gemakkelijk, zoodat het zich zelfs in de drukst bezochte straten, zonder moeite naar alle zijden henen wendt. — Doordien de stoomketel in eene bogt der as zakt, is het wagentje zeer laag en dit, in verband met het breede spoor, maakt dat het zelfs over eenen ruimen weg zeer gelijk rijdt. De uitvinder zegt dat zijn wagentje met gemak eene helling oprijdt van 600 voet per mijl en er is geene de minste reden om te gelooven dat het niet zoo zou zijn. Op eenen harden weg loopt het twaalf mijlen per uur, eene snelheid, die ongetwijfeld door latere wijzigingen en verbeteringen zal vergroot worden. — De prijs van zulk eene machine is 1500 dollars of *f* 3750.

AANKOMST VAN DE LANDMAIL.

Aan de nieuwsbladen, loopende, uit Nederland tot 24 September ll. alhier per landmail ontvangen, outleenen wij voorloopig het navolgende.

De overlandpost, loopende tot den 24sten Julij ll. is den 15den September in Nederland aangekomen.

ROTTERDAM. 24 *September* 1858. De weersgesteldheid bleef sedert ons vorig berigt voortreffelijk. De nazomer die wij genieten is zoo fraai als men zou durven wenschen. De temperatuur was op enkeledagen zoo warm, dat men zich in Julij verplaatst konde wanen. De berigten omtrent den oogst der veld en aardvruchten luiden dan ook zeer gunstig en de prijzen der levensmiddelen blijven slap en dalende. Men oogst het hooi als midden in den zomer, zoodat alle vrees voor gebrek aan vee-voeder geheel geweken is.

TROONREDE,

ter opening der vergadering van de Staten-Generaal, op Maandag 20 September,

VEREENIGDE ZITTING DER BEIDE KAMERS.

De heer mr. J. A. Philipse, die den voorzitters-stoel bekleedt, opent, nadat de leden der beide Kamers, zich in de zaal, bestemd voor de zittingen van de Tweede Kamers vereenigd hebben, tegen half een ure de vergadering, en laat een koninklijk besluit van den 14den September jl., No. 90, voorlezen, houdende zijne benoeming tot Voorzitter der Eerste Kamer gedurende het aanstaande zittingjaar der Staten-Generaal.

De Voorzitter, aan wien dientengevolge, overeenkomstig het voorschrift van art. 103 der Grondwet, het bestuur der vergadering is opgedragen, benoemt eene Commissie van achttien leden; die Z. M. den Koning bij HDs. aankomst in het gebouw der Staten-Generaal ontvangen en in- en uitgeleide doen zal.

Deze Commissie bestaat uit de volgende Heeren: van Rheenen van Rhemenshuijzen, Sasse van IJsselt, Idserda, Lycklama à Nyeholt, Storm van 's Gravensande, van Hoëvell, Blankenheym, Insinger, van Asch van Wijck, Voorthuijzen, Stolte, de Brauw, d' Ablaing van Giessenburg, Villers de Pité, ten Cate, Meylink, Wintershoven en de Lom de Berg.

De Ministers, hoofden van ministeriële departementen, de Kanselier der Orden, de leden van den Raad van State vervoegen zich ten één ure in de Vergaderzaal.

Zijne Majesteit de Koning, die zich, voor het eerst vergezeld door Z. K. H. den Prins van Oranje, op de in het programma voor de opening van de vergadering omschreven wijze naar het gebouw der Staten-Generaal begeven heeft, wordt, na een kort tijdsverloop aldaar aangekomen, in de vergaderzaal geleid.

Z. M. de Koning plaatst zich op den troon en houdt de navolgende openingsrede:

„*Mijne Heeren!*

„De plegtigheid van dit oogenblik heeft voor Mij eene meer den gewone beteekenis. Mijn beminden oudsten zoon aan Mijne zijde, te zien, bij het openen der vergadering van de Staten-Generaal, vervult Mijn hart met dankbaarheid aan God, die zijn leven gespaard, zijn aanleg ontwikkeld en zijne jeugd in zoovele opzigten gezegend heeft.

„Het volk, door U vertegenwoordigd, heeft met blijdschap het tijdstip gevierd, waarop wederom een Prins van Oranje het staatkundig leven is ingetreden.

„De blijken van liefde tot Mijn Huis, bij die gelegenheid aan den dag gelegd, hebben Mijne begeerte versterkt om al Mijne krachten te wijden aan het welzijn van het land, voor welks geluk Mijne voorvaderen geleefd en velen hun bloed gestort heben.

„Aan Mijne Regering valt bij voortduring de rustige taak te beurt, het vrije genot te bevorderen van de zegeningen der beschaving en des vredes. Mijne betrekkingen met alle mogendheden zijn van den meest vriendschappelijken aard; en terwijl met een naburigen staat het handelsverkeer voor de voortbrengselen van den geest door een onlangs gesloten verdrag is vrijgemaakt, wordt in het verwijderd Oosten, door de pogingen Mijner Regering, voor onze Indische bezittingen de handel meer en meer van belemmeringen ontheven, en is het Rijk van Japan voor den wereldhandel toegankelijk gemaakt.

„De veiligheid echter van 's Rijks grondgebied vordert het aanwezen van wapenkrachten ter verdediging. Ik kan U de verzekering geven, dat de zee- en de landmagt zich Mijne zorgen waardig betoonen.

„De rust, door vrede en veiligheid geschonken, doet, onder 's Hemels zegen, de meeste bronnen van volksbestaan mildelijk vloeijen.

„De stremming in den algemeenen geldsomloop, welke eenige maanden geleden handel en nijverheid bedreigde, was gelukkig van korten duur.

„De oogst van dit jaar belooft betere uitkomsten dan aanvankelijk werden verwacht.

„De gunstige staat van 's lands geldmiddelen zal U blijken uit de mededeelingen, die bij het aanbieden van de staatsbegrooting zullen gedaan worden.

„Kunsten en wetenschappen worden met toenemende belangstelling beoefend.

„Ook in onze Overzeesche Bezittingen heerschen rust en welvaart. Mijne Regering beijvert zich, — door een regtvaardig bestuur, door de stoffelijke en zedelijke ontwikkeling te begunstigen en de instellingen te eerbiedigen van de bevolkingen, aldaar aan het Nederlandsch gezag onderworpen, — vertrouwen en gehechtheid aan te kweeken. Mogt desniettemin dat gezag worden miskend, dan is eene talrijke en wel geoefende zee- en landmagt daar, om het krachtdadig te handhaven.

„Het genot van al dezen voorspoed, Mijne Heeren! moet ons aansporen tot ijver om onze staatsinstellingen te verbeteren en te voltooijen.

„Nieuwe of gewijzigde ontwerpen van wetten zijn gereed om U binnen korten tijd te worden aangeboden.

„Uw onderzoek van de staatsbegrooting zal niet zijn

afgeloopen, zonder dat een voorstel tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, U ter beoordeeling zal zijn voorgelegd.

„De wets-ontwerpen, die U onverwijld zullen worden aangeboden tot ondersteuning van den aanleg van spoorwegen en ter tegemoetkoming in de financiele bezwaren van onderscheidene gemeenten, mogen offers van de schatkist vorderen, — de toestand van 's lands financien geeft mij bovendien de vrijheid, om U eenige verligting voor te stellen van de lasten der ingezetenen. Verschillende wetten betreffende de belastingen zullen aan Uwe beraadslagingen onderworpen worden. De wenschelijkheid van voortdurende schulddelging zal daarom niet uit het oog worden verloren.

„Is het altijd met smart geweest, wanneer Ik heb moeten gewagen van eene slavenbevolking onder het gebied der Nederlansche Regering, Ik hoop dat de maatregelen, die beraamd zijn om aan dien toestand een einde te maken, Uwe goedkeuring zullen kunnen verwerven.

„Op nieuw zal eene poging worden gedaan, om door gemeen overleg, den staat van onzekerheid te doen ophouden, waarin de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie verkeeren. Maar niet minder noodig is het, en evenzeer eischt het een grondwettig voorschrift, dat een Nederlandsch wetboek van strafregt tot stand kome. Ter vaststelling van de beginselen, welke daarbij zullen aangenomen worden, zal Uwe medewerking worden ingeroepen, en Uwe overweging daarvan zal gelijktijdig kunnen geschieden met het onderzoek van een nieuw ontwerp van wet op de regterlijke organisatie.

„Regeling van den werkkring van den Raad van State; herziening der tabellen, waarbij het rijk verdeeld is in kiesdistricten; bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers; voorschriften ter verzekering van het algemeen belang bij het gebruik van spoorwegen; inrigting van de nationale militie; voorzorgen bij de uitoefening der geneeskunst; — ziedaar eenige der andere onderwerpen, waaromtrent U, binnen kort, ontwerpen van wetten zullen worden aangeboden.

„Mijne Heeren! Het gewigt van deze Uwe werkzaamheden, voegt zich bij de gewaarwordingen van Mijn Vaderhart, om de plegtigheid van dezen dag, voor Mij buitengewoon belangrijk te doen zijn. Zij zal het ook voor U worden, wanneer bij het terugzien op de taak die U wacht, de bewustheid U zal mogen ten deel vallen van veel te hebben tot stand gebragt ten beste van het dierbaar vaderland.

„God schenke daartoe Zijnen zegen!

„Ik verklaar deze vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend."

Z. M. de Koning verlaat, na het uitspreken dezer troonrede, begeleid door de commissie, de vergaderzaal, om zich op de bepaalde wijze naar het koninklijk paleis terug te begeven.

De Voorzitter sluit, nadat vermelde Commissie is teruggekeerd, de vereenigde zitting der Kamers.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Uit Frankrijk valt weder niets bijzonders te melden. De keizer en de keizerin bevonden zich Biarritz, van waar eerstgenoemde in het laatst der maand September te Parijs verwacht wordt, om zich alsdan voor eenige dagen naar het kamp van Chalons te begeven. Men meent te weten, dat de regering nu onherroepelijk tot eene expeditie naar Cochin China besloten heeft, om genoegdoening te eischen voor den op onderscheidene onderdanen, van Frankrijk gepleegden moord, en om waarborgen te eischen voor de veiligheid van alle zendelingen en Fransche onderdanen, die Cochin China voortaan zullen bezoeken. Men heeft pogingen gedaan om dit een en ander in der minne te verkrijgen, doch daar dit brutaal van de hand gewezen is wordt alles tot eene expeditie voorbereid. Nopens eene soortgelijke expeditie naar Madagascar, zijn tegenstrijdige geruchten in omloop.

Het tractaat tusschen Frankrijk en Engeland aan de eene en de Chinesche regering aan de andere zijde gesloten, is in Engeland en Frankrijk ontvangen.

De Spaansche Cortes zijn den 15den September ontbonden en de nieuwe Cortes bijeengeroepen tegen 1 December. — De verkiezingen daarvoor zullen in October plaats hebben Reeds bij de optreding van het ministerie O' Donnell was daartoe besloten, maar men had het uitgesteld, omdat men bij de nieuwe verkiezingen van nieuwe kieslijsten wilde gebruik maken.

Dezer dagen heeft in de staatkundige wereld veel opzien gebaard het gerucht, als zou de Sardinische regering de haven van Villafranca voor een aantal jaren en tegen eene aanzienlijke schâvergoeding aan Rusland hebben afgestaan. De Engelsche drukpers was daarover in geen geringe matte verbolgen en het was vooral de *Morning Post*, die aan zijn toorn in hevige artikelen lucht gaf. Sommige Weener dagbladen gaven de Engelsche in dit opzigt niet veel toe en de *Reichs-Zeitung* meldde in een artikel uit Weenen, dat Sardinië, uit *haat* jegens Oostenrijk, bovenbedoelde haven in de Middellandsche Zee had afgestaan; eene daad, die, volgens den berigtgever, eens door de geschiedenis graaf de Cavour zwaar zal aangerekend worden, en waardoor Rusland, dat van het hooge Noorden tot in het verste Zuiden van Asië, rustig maar zeker voorwaarts gaat, niet alleen eene stapelplaats voor zijne met de Triëster Lloyd concurrerende stoomboot-maatschappij van Odessa erlangt, maar tevens een arsenaal in de Middellandsche Zee, dat weldra een reden tot ernstige bezorgdheid zou kunnen worden, ens. Intusschen is dit berigt uit Turin reeds officiëel tegengesproken en zou — zoo men latere berigten gelooven mag — alles daarop neerkomen, dat de Sardinische regering aan eene Russische maatschappij van Odessa, concessie verleend heeft, om het oude bagno tot een depôt van levensmiddelen en steenkolen te bezigen, maar dat van den afstand van Villafranca in een anderen zin geen sprake kan zijn.

Eenigen tijd geleden kwamen Fransche pleegzusters zich te Lissabon vestigen, met medewerking van het Fransche en Portugesche gouvernement. Zoolang zij zich geheel aan de zorg voor kranken wijden, waren zij er zeer in gunst bij het publiek, maar het werd anders toen zij onderwijs aan kinderen begonnen te geven; het mishaagde der bevolking, dat buitenlandsche kloosterzusters zich met de volksopvoeding inlieten, en het misnoegen daarover openbaarde zich ook een paar malen in beleedigingen, aan eenige van die pleegzusters op de openbare straat door voorbijgangers aangedaan. Van den anderen kant kwamen niet alleen de Fransche gezant, maar ook vele aanzienlijke ingezetenen van Lissabon voor de Fransche pleegzusters op. Volgens berigt uit Lissabon van den 4den September heeft het Portugesche gouvernement in deze zaak eene beslissing genomen, welke strekt, om aan den wensch der bevolking voldoening te geven. Bij een koninklijk besluit van den 8den September is bepaald, dat de Fransche pleegzusters die reeds te Lissabon aanwezig zijn, en de paters Lazaristen, die met haar zijn gekomen, er zullen mogen blijven, mits zij zich tot hunne eigenlijke taak, de kranken-verpleging en de zorg voor noodlijdenden, bepalen; dat er geene andere Fransche pleegzusters in Portugal zullen worden toegelaten, en dat de instelling der inlandsche pleegzusters zal worden verbeterd, tot welk einde bij hetzelfde besluit eene commissie, met den kardinaal patriarch van Lissabon aan haar hoofd, benoemd is.

Deze zaak heeft reeds tot diplomatieke notas tusschen Frankrijk en Portugal aanleiding gegeven.

Sedert in Wurtemberg door de regering een concordaat met den paus is gesloten, dat nog in den loop van dit jaar aan de goedkeuring der vertegenwoordigers des lands moet worden onderworpen, heerscht er veel spanning tusschen Protestanten en Katholieken, en niets wordt door de ijveraars verzuimd, om alle middelen te baat te nemen, ten einde de partijen tegen elkander in het harnas te jagen. Zoo was algemeen het gerucht verspreid, dat de hoogbejaarde koning tot de katholieke kerk zou overgaan, en dit vond zooveel geloof en verwekte zooveel ongenoegen, dat dit gerucht van regeringswege heeft moeten worden tegengesproken.

Te Berlijn is men van oordeel, dat de Pruissische kamers in October zullen worden bijeengeroepen, om alsdan mede te werken tot de regeling van een regentschap. De ligchaamszwakte des konings namelijk is er niet op verbeterd. Het regentschap zal worden voorgesteld overeenkomstig art. 56 van de constitutie, luidende als volgt; „Wanneer de koning minderjarig is, of op eenige andere wijze verhinderd wordt zelf te regeren, zoo aanvaardt de het naast aan de kroon staande meerderjarige bloedverwant van vaders zijde het regentschap. Hij is verpligt om onmiddelijk de kamers bijeen te roepen, die in eene vereenigde vergadering besluiten, of het regentschap noodzakelijk is." Dien ten gevolge zou dus de prins van Pruissen, die reeds nu tijdelijk met de regering is belast, doch alleen als gemagtigde van den koning, als zelfstandig regent optreden, terwijl hij thans nog altijd genoodzaakt is tot het handhaven der door het ministerie van Manteuffel gehuldigd wordende politiek; of liever, door de partij, die, gelijk het dezer dagen ergens werd uitgedrukt, „het koninklijke hoofd vervulde met begrippen van een anderen tijd, even onmogelijk met de zeden onzer eeuw als met de beginselen van het Protestantismus in overeenstemming te brengen," en in welke begrippen, naar algemeen wordt verzekerd, de prins van Pruissen niet deelt.

Van meer dan eene zijde wordt herhaaldelijk verzekerd, dat men te Konstantinopel de inmenging van vreemde gezanten in de binnenlandsche aangelegenheden des rijks moede begint te worden. Het is echter te betwijfelen, of deze zich daaraan veel storen zullen. Van tijd tot tijd worden meer bijzonderheden bekend nopens de verbeteringen, die de sultan in de finantieele aangelegenheden des rijks wil invoeren. Zoo is openlijk en plegtig, zelfs langs diplomatieken weg aan allen, onderdanen des Sultans of vreemdelingen, verboden, hetzij door voorschotten, hetzij door verkoopen van goederen of door wat middel ook de hand te leenen tot de verkwistingen van de nabestaanden des Sultans of de bewoonsters van den harem. Al zulke verkoopen, voorschotten of wat dies meer zij, sullen voortaan niet erkend worden. De reeds bestaande schulden maken een onderwerp van onderzoek uit, waarbij het doel is de al te groote woekerwinsten te besnoeijen. Verder zullen jaarwedden, die meer dan 6000 piasters in de maand bedragen, met een tiende verminderd worden, terwijl ook in de inning der belastingen en de regtsbedeeling in de provincien verbeteringen sullen worden gebragt. Het is der Porte nu gelukt te Londen eene leening te sluiten. Het heeft de aandacht getrokken, dat de Sultan soo streng tegen sommigen zijner bloedverwanten en ministers is opgetreden, waardoor men tot het vermoeden geleid wordt, dat een groot gedeelte van zijn' toorn is voortgevloeid uit de meening, dat men hem van den troon wilde stooten. Men maakt ook de opmerking, dat het onbillijk zou zijn, staatslieden te doen boeten voor de verspillingen der vrouwen, wanneer de opzigters, administrateurs der Sultanes door den Sultan benoemd worden, Volgens zeggen zou de vorst een soort van rekenkamer willen formeren, hetgeen in elk geval eene nuttige zaak zou zijn.

De verstandige onderkoning van Egypte hoorde dezer dagen eene zeer onpleizierige profetie en wel deze: „gij zult binnen kort sterven en *dis* prins zal u opvolgen."

De profetie werd gedaan door den chef der Egyptische waarzeggers en de onderkoning herinnerde zich bij die gelegenheid, dat de vorige onderkoning door de hand eens moordenaars viel, kort nadat hem ook zijn ophanden uiteinde was voorspeld.

Hij dacht een oogenblik over de zaak na en verbande daarop al de waarzeggers naar een stad in het noordelijkste gedeelte des lands, waar zij er over kunnen nadenken, dat niemand hunner met hunne verplaatsing vooraf was bekend geweest en waar zij elkanderen kunnen profeteren of zij lang of kort bannelingen sullen zijn.

JAPAN.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld om de volgende bijzonderheden mededeelen, betreffende de hofreis van den Nederlandschen commissaris in Japan naar Jedo.

Van Nagasaki ging de reis langs Kioe-Sioe over land tot Kokoera, van daar over de straat van de Cappellen naar Semenoséki, vervolgens in eene Japansche jonk door de binnenzee tot Hioge en van daar weder over land naar Osaka en over Kioto (Miaca) naar Jedo.

De geheele togt was eene staatsiereis. In iedere stad of dorp werd de commissaris bij zijne aankomst door plaatselijke anthoriteiten gecomplimenteerd, die eene buiging met het hoofd ter aarde maakten. Personen, behoorende tot het geleide van den commissaris, (welk geleide ieder landsheer op zijn grondgebied verstrekte) gingen voor de trein uit om de bevolking te bevelen te knielen, waaraan algemeen werd voldaan, zelfs door personen, welke zich op aanmerkelijken afstand, op akkers bevonden. Overigens verschilden de eerbewijzen, in ieder landschap, dorp en stad.

Meestal waren de wegen schoongemaakt en geveegd. Twee personen met bezeme gingen voor den trein uit. In de dorpen had een ieder een bezem voor de deur zijner woning geplaatst, soms ook voor iedere woning een paar hoopjes zand of grond, en stond een emmer met water, ten blijke dat de straat ter eere van den commissaris was bezand, begrind en besproeid. 's Avonds was ieder huis met eenen papieren lantaarn verlicht. Soortgelijke eerbewijzen, maar op eenigzins grootere schaal ondervond de commissaris, wanneer hij openbare gebouwen passeerde: daarom stonden bij voorbeeld een tiental wateremmers piramidaal opgestapeld. In een aantal plaatsen waren de brandspuiten opgetuigd en veelal op Japansche wijze versierd. Voor de kasteelen der landheeren stonden buiten de hoofdpoort eenige Japansche officieren op post met hunne staatsie-teekenen en soms ook met hun staatsie-paard.

In alle dorpen en steden waren de straten, door welke de commissaris heen trok, opengehouden en de talrijk opgekomene bevolking in reijen voor de woningen geschaard. Gedurende de doortogt van den commissaris door een dorp of stad heerschte daar eene doodelijke stilte: men hoorde niet eene enkele stem.

De commissaris betrok geregeld de logementen en appartementen der landheeren, die zeer goed ingerigt waren, ofschoon geheel in den Japanschen trant gebouwd en derhalve zonder het minste uitzigt.

De bevolking zag er welvarend, gezond en sterk uit, en zelfs de laagste klasse was goed gekleed. Toen de commissaris Nagasaki verliet, heerschte daar de kinderziekte hevig, doch op een afstand van 4 of 5 mijlen van deze stad hield deze ziekte reeds op. In verhouding tot het aantal der bevolking was het getal der door pokken geschondenen niet buitengewoon groot. De koepok inenting is overal bekend, maar te veel aan de bevolking zelve overgelaten, ten gevolge waarvan de kinderen veelal eerst op hun zevende of achtste jaar worden ingeënt. Overigens lijdt de bevolking veel aan oogziekte, waardoor men vele blinden en eenoogigen aantreft, Lepra en elephantiasis treft men ook nog al eens aan zonder dat deze echter buitengewoon dikwijls schijnen voor te komen.

De bouwtrant en inrigting der woningen is hoogst eenvoudig en daarin heerscht eene bijna volkomene gelijkheid. Zij zijn alle van hout en klei; buiten de steden worden zij blijkbaar meer en meer met pannen gedekt.

Het geheele land is eene aaneenschakeling van bergen en dalen, die heerlijke natuurtooneelen opleveren. De openbare wegen, die nabij Nagasaki veel te wenschen overlaten, waren overigens in den besten staat, zooveel mogelijk door de vlakten aangelegd en waar het terrein dit toeliet, buitengewoon breed en door zware sparrenboomen overschaduwd. Verscheidene gedeelten bestaan uit grootsche avenuën van eenige uren lengte. De bruggen zijn meestal buitengewoon goed en dikwijls van gehouwen steen gebouwd.

De landbouw schijnt in Japan eene hoofdzaak te zijn en heeft volgens den commissaris een groote graad van volmaaktheid bereikt. Er wordt zwaar gemest. Op de heenreis was alles bezaaid met tarwe, rogge, raapzaad en verschillende soorten van erwten en boonen. Op de terugreis (na drie maanden) zag de commissaris die zelfde velden beplant met rijst, katoen, goma, oliezaad, turksche tarwe, gierst en verschillende peulvruchten. De tabak vindt men slechts op kleine stukjes grond; ook wordt deze in het klein aan de huizen gedroogd. Theetuinen ziet men nergens, maar daarentegen vindt men de theeheester aan de randen der velden. Het product dezer kultuur schijnt almede niet fabriekmatig te worden bereid. De zijdeteelt zag de commissaris ook slechts in het klein. De wasboom komt menigvuldig voor en vele nieuwe aanplantingen waren daarvan te zien. Tuinbouw of groentenkweekerijen treft men nagenoeg alleen in de nabijheid der grootste steden aan. Het land levert weinig goede vruchten op.

De kersenboom komt menigvuldig voor en is in Japan in buitengewoon aanzien om zijne schoone bloesem. Van persikenboomen zag de commissaris geheele plantaadjes. Ook heeft men in Japan vele peeren, abrikozen, pruimen, en enkele sooten van appelen, alsmede de wijnstok. Maar het meerendeel dezer vruchten is raauw, voor een Europesan oneetbaar, omdat de Japanner alle vruchten half rijp gebruikt. Het enten der vruchtboomen is wel bekend, maar weinig in gebruik.

Het rundvee ziet er sterk uit, wordt goed verzorgd,

alleen voor den landbouw en voor transporten gebezigd. Stalvoedering is de eenige bekende: weiden zijn bijna niet te vinden. Het paardenras is fraai en de paarden zijn talrijk en goedkoop. Varkens worden een weinig meer aangefokt dan vroeger. Kippen en eenden zijn in verschillende soorten buitengewoon fraai. Het wild bestaat uit varkens, herten, hazen, faisanten, eenden, lijsters, duiven, plavieren, snippen, enz.

De bosschen, die slechts op het hoogere gedeelte der bergen voorkomen, bestaan voornamelijk uit fraai dennen- en cederhout. Steengroepen komen bijna in ieder gebergte voor. Op Nippon bestaan de bergen veelal uit zand en het daarvan stroomende water vormt zonderlinge zandrivieren, die reeds verscheidene baaijen nagenoeg opgevuld hebben. Steenkolen-mijnen worden meer en meer ontgonnen, vooral in het landschap Tsikuzen op Kioesioe bespeurde landschap Tsikuzen op Kioesioe. Van andere mijnen bespeurde de commissaris niets; s'echts eenmaal merkte hij een wegwijzer op met het opschrift: „Weg naar de zilvermijn."

De vischvangst wordt in het groot gedreven en de kusten zijn met visschersdorpen bezaaid.

Sakki-branderijen treft men op vele plaatsen aan. Watermolens zijn overal en de vele bergstroomen geven daartoe nog meer gelegenheid aan de hand. Evenwel heeft men voor de bewatering der rijstvelden met ontzagchelijk veel inspanning overal in de bergen bassins aangelegd, om bij gebrek aan regen de velden daaruit van water te voorzien.

Met uitzondering van de woningen der hoogere ambtenaren en militairen is langs den grooten weg letterlijk ieder huis eene winkel of werkplaats, waarin bijna uitsluitend een inlandsche kleinhandel wordt gedreven, die zeer weinig oplevert, dat voor uitvoer geschikt zal zijn. Men is zeker van in ieder huis een spinnewiel of weefgetouw aan te treffen. De bevolking is stellig groot, maar langs den grooten weg heeft zij zich buitengewoon opgehoopt. Naauwelijks heeft men eenig dorp verlaten, of men is weder in een ander, waarvan men vele eer steden zoude kunnen noemen. Het aantal groote steden, welke de commissaris doortrok, was zeer aanzienlijk. Verscheidene daarvan zijn door straten van uren lengte aan elkaar vereenigd.

De transportmiddelen over land laten veel te wenschen over. Vervoer per as bestaat bijna niet. Daarentegen worden eenige rivieren met kleine vaartuigen bevaren en is de kustvaart buitengewoon druk; vooral de binnenzee tusschen Kioe-Sioe, Nippon en Sikokf wordt druk bevaren. Gedurende den overtogt van dit water door den commissaris, was die fraaije zee met zeilen overdekt. — Kokoera, aan de straat van der Capellen gelegen, ofschoon eene groote stad, heeft eene slechte haven, tengevolge waarvan aldaar slechts eenige jonken ten anker lagen. Semeno-Séki daarentegen wordt door de jonken uit alle havens van Japan aangedaan, in sommige maanden dagelijks door meer dan duizend.

Op den 28sten April kwam de commissaris te Jedo aan, alwaar hij aan de zuidzijde van het kasteel een ruim gebouw vond tot zijn gebruik voor rekening van den Keizer in gereedheid gebragt en van eenige meubelen voorzien. Een aantal Japansche officieren, die het Jedosche escorte uitmaakten en steeds bij dat huis op wacht waren, ontvingen hier den commissaris en deelden hem mede, dat uithoofde van ongesteldheid de gouverneur van Nagasaki hem niet onmiddelijk kon bezoeken, maar eenige dagen later zoude komen.

De Amerikaansche gevolmagtigde was aan de noordzijde van het kasteel, geheel op gelijke wijze gelogeerd. Hij zond dadelijk zijnen secretaris om den Nederlandschen commissaris te verwelkomen.

Twee dagen later bragt deze hem een bezoek.

Nadat langwijlige onderhandelingen waren gevoerd over het bij eene audientie bij den Keizer in acht te nemen ceremonieel, alle betrekking hebbende op gebruiken bij vroegere dergelijke gelegenheden in acht genomen, doch welke nu alle werden afgeschaft, was eindelijk op den 18den Mei de dag genaderd, waarop de Nederlandsche commissaris bij den Keizer zoude worden toegelaten.

De stoet van den commissaris bij deze gelegenheid alsmede gedurende de geheele reis was als volgt:

a. eene lans met de Nederlandsche vlag, gedragen door een japanees met oranje sjerp.

b. het schrijfbureau van den Nederlandschen commissaris overdekt met rood laken en voorzien van het rijkswapen (japansch staatsieteeken).

c. zes hassam bakkidragers (japansche staatsieteekens).

d. de Nederlandsche commissaris gezeten in zijn norimon.

e. één zijner dienaren dragende de hem door den Keizer geschonkene sabel in een foudraal.

f. de paijong van den Nederlandschen commissaris.

g. diens otja-bintoe (japansch staatsieteeken).

h. het paard van den Nederlandschen commissaris geleid bij den teugel.

i. diens secretaris gezeten in zijn norimon.

k. diens paard geleid bij den teugel.

Aan den ingang van het paleis werd de eeresabel overgenomen door een japansch officier en den commissaris nagedragen. Bij de tweede muur van het paleis verliet de secretaris zijn norimon, maar de commissaris werd daarin gedragen tot aan de eigenlijke woning van den Keizer. Onder aan de groote trap verwisselde men zijne gebruikte schoenen voor nieuwe, en werd boven ontvangen door Koki Tamba no Kami en nog een omitské.

Na eenigen tijd in een voorvertrek gewacht te hebben, doorliep de commissaris eene enorme zaal, die met hovelingen was opgevuld, ging eene soort van beschot voorbij, dat de Keizer voor zijn hof onzigtbaar maakt, en stond vlak over den Keizer Dai Nippon, daar de jalouzie mat, welke bij vroegere gelegenheden belette hem te zien, thans was opgetrokken. Hij was volgens europeesch gebruik op een troon gezeten. Ter linkerzijde van den Keizer zaten de vier te Jedo aanwezige eerste rijksraden en landheeren. Onder het maken van drie buigingen naderde de commissaris den Keizer, terwijl een japanees al kruipende hetzelfde deed. Nu volgde een te voren bepaald gesprek tusschen den Keizer in het japansch en den commissaris in het hollandsch, zonder tusschenkomst van tolken. Als dit was afgeloopen, verliet de commissaris, wederom drie buigingen makende en zonder zich om te wenden de audientie-zaal. Eenige oogenblikken later werd hij in een ander vertrek gelaten om eenige buigingen met de leden van den rijksraad te wisselen, het geen zich in een derde vertrek nog eens herhaalde, waarna hij door Toki Tamba no Kami van de groote trap werd geleid.

Ongeveer langs den zelfden weg als hij gekomen was, keerde de commissaris naar Nagasaki terug, waar hij den 17den Augustus aankwam.

Japan is volgens den commissaris bijzonder geschikt voor eene snelle ontwikkeling. Slechts de handel met vreemden was het eenige, wat daartoe ontbrak. Indien deze handel slaagt, dan zal dat rijk groote veranderingen ondergaan. Intusschen was de commissaris bijna dagelijks verbaasd over hetgeen de japannezen reeds beproefd en tot stand hebben gebragt.

Java Court.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 22 *September.*

Het ter beschouwing voor ons liggende tijkvak van 14 dagen bevestigde meer en meer de hoop, dat wij voor den handel in het algemeen eene gunstige periode te gemoet gaan en de alom sterk sprekende vraag voor behoefte, tegenover de nog steeds ruime aanvoeren en voorraden, doet zelfs eenen voortdurend zeer levendigen najaars-omzet verwachten. Met regt begint thans de stand van zaken langzamerhand vertrouwen in te boezemen. De enorme hoeveelheden van verschillende artikelen, als *Koffij, Suiker, Specerijen, Thee* enz., welke in den laatsten tijd in veiling werden gebragt, gingen vlot en tot goede prijzen van de hand; en zulks zonder dat speculatie er eene hoofdrol in speelde of dat men tot machinatien de toevlugt behoefde te nemen. De drukke verschepingen naar alle kanten bewijzen ten duidelijkste dat het wezenlijke vraag voor behoeften was en dat de kleinhandelaar nu weder met vertrouwen zijnen gereduceerden voorraad begint aan te vullen; waarbij nog komt dat de oogst alom gunstiger uitkomsten belooft, terwijl handel, nijverheid en landbouw aan de arbeidende klasse ruimschoots werk bieden.

Er heerscht dan ook voor bijna alle hoofdartikelen eene zeer gunstige stemming, met uitzondering echter van Rijst, hetwelk zich, onder den invloed der dalende graanmarkten, nog niet heeft kunnen herstellen.

Koffij bleef zeer vast en vindt voortdurend geregeld aftrek. Uit de veiling is niets te koop, zonder een avans op de daarin betaalde prijzen van $\frac{1}{2}$ à 1 c., hetwelk ook besteed wordt en zelfs voor sommige Nos, zooals No. 19, 1 à $1\frac{1}{2}$ c. Men schat de hoeveelheid, welke uit de veiling in handen van wezenlijke speculanten is overgegaan, op niet meer dan 100,000 bn., welke door aanzienlijke huizen tot geldbelegging voor langen tijd gekocht zijn, en dus de markt niet zullen bederven. Men is algemeen zeer dringend om te ontvangen en reeds zijn belangrijke kwantiteiten bij de N. H. M. afgeleverd, zoodat het te verwachten is, dat voor het begin der volgende maand circa de helft der geheele veiling zal verzonden zijn. Te Amsterdam werden ook nog circa 12,000 bn. van particulieren aanvoer tot $31\frac{1}{2}$ à 32 c. voor *Java* en 33 à $34\frac{1}{2}$ c. voor *Padang* afgedaan. Ook *Brazil* vindt, vooral in de betere soorten, geregeld en tot verhoogde prijzen aftrek; men noteert thans *ord.* 22 à 24 c., *reëel ord.* 25 à 26 c., *goed ord.* $26\frac{1}{2}$ à $27\frac{1}{2}$ c. en *kleurig* 28 à $29\frac{1}{2}$ c.

Ruwe **Suiker.** In dit artikel werden verkocht 651 kranj. en kann., zeilende per *Padang*, *f* 1 boven Julij; 233 k. en 18 vaatjes *Mosc. Bahia* No. 8 *f* 35 en 4000 picols, per *Johann Lange* zeilende, à *f* 1 boven Julij. De daarop volgende veiling, 55,701 kr. *Java*, op 12 dezer bij de N. H. M. werd zeer coulant verkocht.

Naauwelijks 10,000 kr. werden daarvan voor uitvoer gekocht, al het overige voor de Hollandsche fabrieken, alzoo voor *bruin* en *blond f* 2, *wit f* $\frac{3}{4}$ à *f* 1 boven 20 Julij; daarna werden verkocht 807 k. *blond Havana* No. 12. per *Ceres*, tot geheimen prijs.

Thee blijft, in navolging der hoofdmarkten te Londen, ook hier zeer stil. De afloop der op 8 dezer alhier gehouden veiling der lading per *Queen of Ava*, overtrof de verwachting, zijnde dezelve, niettegenstaande de vooraf ongeanimeerde stemming, grootendeels en tot goede prijzen van de hand gegaan.

Rijst blijft onveranderd in gedrukte stemming. Het eenige dat in de eerste hand omging was de onlangs aangevoerde lading van ca. 8000 bn. *Necransie* per *Thor*, welke in de vorige week werd afgedaan tot *f* 5. In *gepeld* gaat mede weinig om, daar de behoefte op dezen oogenblik weinig vraagt en de gunstige oogst-resultaten geen aanleiding geven tot speculatie, tenzij tot zeer lage prijzen.

De stand der Rijst was te Londen:

Van 1 Jan.—31 Aug.	1858.	1857.	1856.
Aanvoer.	68,975.000	44,824.000	69,823.000
Verbruik.	23,605.000	20,958.000	20,488.000
Uitvoer.	14,877.000	32,412.000	14,580.000
Voorraad.	93,704.000	46,196.000	45,920.000

Specerijen. Ook de afloop der op 15 dezer alhier gehoudene veiling van Specerijen was buiten verwachting gunstig; er vertoonde zich eene algemeene kooplust en de biedingen waren zeer geanimeerd: zoodat de prijs van la NOTEN weder op 121 c. steeg en de geheele kwantiteit zoowel als van FOELIE en NAGELEN grif koopers vond.

Na de veiling vertoonde zich nog voor NOOT No. 2 en 3 en FOELIE en NAGELEN No, 1 eenige vraag tot veilingsprijzen. Uit vorige veilingen zou men daartoe kunnen koopen.

Tabak. Van *Oost-Indische* soorten is hier niets te vermelden dan de heden gehouden veiling, welke ook zeer coulant afliep, zijnde bijna alles tot verbeterde prijzen grif van de hand gegaan.

Katoen verkeert op de aanhoudend gunstige berigten van het buitenland in zeer willige stemming en tot verhoogde prijzen werden verscheidene partijen *Amerik.* en *Oost-Ind.* omgezet.

Amsterdam, 22 *September.*

Koffij. De handel in *Java* bleef een geregelden gang houden en dagelijks worden verschillende koopen uit de laatste veiling met eenige avans omgezet. Uit de eerste hand werden verschillende, partijen particuliere aanvoer afgedaan, als: ex *Borneo* 1500 bn. *Java* $31\frac{1}{2}$ c., ex *Joan* 2243 bn. *Padang* $34\frac{1}{2}$ c., ex *d°.* 1800 bn. *d°.* 33 à 34 c., ex *Sara Alida Maria* 5626 bn. *Java* 32 c., terwijl gisteren de volgende partijen in publieke veiling verkocht zijn: 1054 bn. *Java* van 28 à 33 c., 85 bn. *Triage* van $16\frac{1}{2}$ à $17\frac{1}{2}$ c., 236 bn. *Santos* van 23 à $27\frac{1}{2}$ c., 400 bn. *St. Domingo* à $28\frac{1}{2}$ c., 641 bn. *Laguayra* van $28\frac{1}{2}$ à $32\frac{1}{2}$ c., en 4546 bn. *Brazil* van 16 à $28\frac{1}{2}$ c., naar kwal.; alsmede 100 bn. *Triage* tot 21 c., en 517 bn. *Brazil* van 16 à 26 c. Van *Padang* zijn voor particulieren gearriveerd: per *Prinz Carel* 6771 bn.

Ruwe **Suiker.** Sedert de laatste mail werden verkocht:

303 kr. zeilende per *Prins Carl.* *f* 1 boven 20 Julij.
1948 „ ex *Adèle*, prijs geheim.
600 „ N°. $5\frac{1}{2}$ à *f* 33 en
208 kan. N°. 8 en 9, slap en zeer slap *f* 33 à *f* $34\frac{1}{2}$.

Benevens ca. 400 vn. *Surinaamsch* tot zeer stijve prijzen.

De veiling van ca. 5600 kr. *Java* door de N. H. M. te Rotterdam gehouden, werd bovendien zeer vlug verkocht en de groote meerderheid voor onze binnenlandsche fabrieken, die hun *Geraffineerd* tot ult. Nov. enkelen begin Dec. verkocht hebben. Bruin en blond bedong *f* 2; wit ca. *f* 1 boven de laatste veiling; voor bruin blijft vraag bestaan.

Thee met weinig handel en prijzen onveranderd. Uit de hand zijn afgedaan 199/12 kn. *Oolong* Thee, zijnde No. 87 en 88, van de *Queen of Ava*; prijs geheim. Fijne *zwarte* soorten vonden iets meer vraag. Door de N. H. M. is hare jaarlijksche veiling van *Java* Thee aangekondigd.

Rijst zeer stil, buiten de 212 vn. *Carolina* kort na onze vorige tot onbekend gebleven prijs afgedaan, hebben er in de eerste hand geene omzettingen plaats gehad. Van Java zijn eenige partijen gearriveerd, die spoedig aan de markt zullen komen. In gepelde soorten gaat weinig om, en wordt alleen voor dadelijke behoefte gekocht.

Specerijen. Na den coulanten afloop der Specerij-veiling van de N. H. M., blijven Noten No. 2 en Nagelen No. 1 gezocht, doch is hiervan niet dan met eenig avans te koop.

Tabak. De omzet in *Oost-Ind.* soorten bepaalde zich tot de op 7 dezer in veiling gebragte partijen, als:

1316 pakk. *Java*-Tabak, hoofdmerk BLITAR, NGROWO en KEDIRIE, verkocht van 20 à 80 c, dooreen $33\frac{1}{2}$ c.; 14 pakk. *Manilla* van $45\frac{1}{2}$ à $79\frac{1}{2}$ c., dooreen 56 c.; 151 pakk. *Manilla Cagayan*, 37 pakk. verk. van 68 à 111 c., dooreen $82\frac{1}{2}$ en 114 p. opgeh. van $57\frac{1}{2}$ à 68 c.; en 221 pakk. *Java*, hoofdmerk JM/MS van 16 tot 18, dooreen à $16\frac{1}{2}$ c.,

Huiden. De omzettingen in *O-I* soorten bepaalden zich, in afwachting der veiling van de N. H. M. op 29 Sept. e. k., waarbij nog diverse opgehouden partijen van vroegere veilingen zullen worden gevoegd, tot eenige afdoeningen van gez. *N. Z. Walis* tot verhoogde prijzen.

De veiling op 17 dezer, van *Oost-Ind.* soorten liep in aanmerking der kwaliteiten, zeer bevredigend af.

Van *Java* **Indigo** hebben in de afgeloopen week 25 kn tot volle vorige prijzen nemers gevonden.

Cochenille niets in gepasseerd.

Van *Banca* **Tin** vond 1 ceel koopers tot *f* 68.50. tot welken prijs verder te vergeefs werd aangeboden.

Katoen. De belangrijke omzettingen tot iets hoogere prijzen op de hoofdmarkten, werkten zeer gunstig op de onze en gaven aanleiding dat 253 bn. *comptah* per *Henriette Maria* tot $30\frac{1}{2}$ c. werden afgedaan en de 400 balen bn. *fair Broach* per *Staatsraad van Ewijck*, alsmede ca. 200 bn. *Noord-Amerik.* en ruim 500 bn. *Oost-Ind.* in de 2de hand tot verhoogde prijzen, gretige afnemers vonden.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

8 Sept. *Southern Cross*, Manley, v. Bombay.— 10 Sept. *Tollens*, v. Rossem, van Batavia.

Vertrokken.

11 Sept. *Prinses Amalia*, van Rijn, n. Batavia; *Gebroeders Houtman*, Bax, naar dito; *Duisburg*, Wiegman, naar Newyork. — 12 Sept. *Corn. Gips*, van Rijn, naar Australie, (via Londen). — 19. *Alexander*, Bain, naar Newyork.— 22. *Burg. Hoffman*, Dijksma, naar Batavia.

Hellevoetsluis.

Aangekomen.

11 Sept. *Gouv. Schomerus*, Knegt, van St. George d'Elmina; *Thor*, Aberg, van Akyab; *Epaminondas*, Brandt, van Newyork. — 13 Sept. *Mississippi*, Allen, van Baltimore.— 16 Sept. *Factorij*, Jansen, v. Batavia.— 18 Sept. *Dorothea Henriette*, Smit, v. Bombay; *Ceres*, Manneken, van Havana.— 21 Sept. *Casilda*, Stafford. van Baltimore.

Vertrokken.

9 Sept. *Johanna Maria*, Dam, naar Batavia; *Valparaiso*, Kok, n. Samarang.— 11 Sept. *Riga*, Kramer, naar Curaçao; *Gouv. Elsevier*, Specht Grijp, naar St. George 'Elmina.— 12 Sept. *Witch*, Hult, n. Boston; *Tally Ho*, Hoyt, naar dito.— 13. *Gouv. van der Eb*, Temperman, naar Fernambucq. 15 Sept. *Atlantic*, Mariel, naar Newyork 17 *Malvina*, de Jonge, naar Cuba.— 21 *Davo*, Wijtenhorst, naar Singapore.— 23 Sept. *Fairfield*, Hathaway, naar New-York.

Texel.

Aangekomen.

7 Sept. *Elisabeth & Jacoba*, Lucas, van Soerabaija.— 12 Sept. *Anthonia Petronella*, Voorendijk, v. Batavia.— 18 Sept. *Alida*, Keiviet, van dito; *Staatsraad Baud*, de Jong, van Tjilatjap; *Trent*, Elferson, van Soerabaija.

Vertrokken.

8 Sept. *Aldebaran*, Meijboom, naar Gothenburg.— 9 Sept. *Cuba Packet* (s), Harken, Havana; *Nickerie* (s), Heijer, naar Suriname. 11 Sept. *Darien*, Starrett, naar Newyork.— 12 Sept. *Sir Robert Peel*, Lange, naar Padang; *Alcyone*, Haacke, naar Batavia; *Diana*, Masdorp Dzn. naar dito; *Afrika*, Mannoury, naar dito; *Willem de Clercq*, Ouwehand, naar dito; *Jupiter*, Burggraaf, naar dito; *Janna*

Adriana, Franken, v. Suriname; *Sagitta*, Bakker, n. dito.— 13 Sept. *Theodora Josina*, Tjakkes, naar dito. — 16 Sept. *Jonkv. Geertrui*, Bouwen, n. Old Calabar; *Christina Helena*, Tjebbes, n. Gothenburg; *Vier Gebroeders*, Kramer, n. Cardiff.— 11 Sept *Immagonda Sara Cecina*, van Gijzel, naar Batavia.— 20 Sept. *Cadzandria*, de Ruijter, St. Thom.— 21 Sept. *Tasmania*, Jonker, n. Batavia, *Ferdinand & Louis*, de Weerd, naar dito. — 22 *Anna Lena*, Zaal, n. Suriname.

Zeilklaar.

Gezusters, Visser, naar New-York.

Vlissingen

Aangekomen.

14 Sept. *Elisabeth Catharina*, Levsen, v. Rio-Grande.— 18 Sept. *Bernardus*. Puucke, v. Buenos-Ayros.

Vertrokken

11 Sept. *Maria Louisa*, van der Heijden, naar Batavia viâ Liverpool.— 12 Sept. *Fenna*, Caspers, naar Rio Janeiro; *Gesina Geertruida*, Bontkes, naar dito.— 14 Sept. *Mis Thorbecke*, van Duijn, naar Batavia.

Aangekomen Passagiers.

Van Java:

Per *Tollens*, kapt. van Rossem: De heer Cramerus, echtgen, twee kinderen en vrouwelijke bediende, de heer Peter, de heer Berg, de kapt. der inf Blom en echtgen., de jonge heeren Graafland en bediende, de jonge heer Ingram, mej. Vinck.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Prinses Amalia*, kapt. van Rijn van Alkemade: De heer J. A. Manuel en echtgen. mevr. Sikkens en de heeren J. F. L. Kessler, Schuurman en de Jong.

Per *Gebroeders Houtman*, kapt. Bax: De heer R. P. G. Umbgrove, echtgenoote en dochter; de heer J. Gonggrijp, mej. van Gennep en gouvernante; twee Europesche en eene Javaansche dienstbode

Per *Jupiter*, kapt Burggraaf: De kapt. der art. J. G. A. Kempes de luits. der art. J A. Scheerens en T. Rovers en 140 man koloniale troepen

Per *Alcyone*, kapt. Haacke: De heeren A. W. Smidt, H. Blijenburg en de jonge heeren J. O. Adriaans en H. L. Beeling.

Per *Ferdinand* en *Louis*, kapt. de Weerd: De heeren J. K. de de Wit, O. I. ambtenaar, en J. E. Engelenburg; de jonge jufvr. E. T. Joost; de kapt. G. M. Verspijck, echtgen. en 4 kinderen; de 1ste luit. der inf. W. C. Eichholtz, en de offic. van gez. 3de kl. A. J. Boers, benevens 100 man troepen voor het O. I. leger.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. K. Eekhout geb. Janzen, D. Tjilatjap 19 Oct.— A. van der Zweep geb. Doornik, Z Olean 20 Oct.— De echtgenoote van H. Calicher, D. Buitenzorg 22 Oct.— M. Joseph geb. Johannes, Z. Batavia 1 Nov.— A. M. H. Lammerding geb. Barlage, D. Samarang 3 Nov.— A. H. van Steijn van Hensbroek geb. Sorbier, Z. Soerabaya 7 November.

Getrouwd:

F. J. Henner met C. C. Hoeke, Banda 2 Sept.— J. O. Stuffers met A. Thorp, Batavia 21 Oct.— F. Helbos met C. L. Intveld, Cheribon 27 Oct.— W. F. Rodenbroek met J. R. M. E Leidelmeijer, Buitenzorg 30 Oct.— J. W. Goddaeus met J. Chalot, Cheribon 1 Nov.— G. J. Lints met E. R. Ermatinger, Samarang 5 November.

Overleden:

Het zoontje van J. M. Noltenius van Elsbroek, 14 m. Soerabaya 28 Oct.— De weduwe C. J. Orth geb. Antrag 42 j. Batavia 30 October.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De 1ste luit. C. T. van Eugen.— J. C. baron van Heeckeren tot Waliën en familie.— H. C. Marten.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
November	6	Nederlandsche	Henriette.	J. Portengen.	Samarang.
"	7	Ned. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
"	—	Nederlandsche	Hester Adriana.	G. Strang van Hees.	Batavia.
"	—	"	Adolf van Nassau.	T. Meester.	"
"	—	Ned. Ind.	Antoinette.	Sech Moebarak b. Moh Bawadie.	"
"	8	" "	Krabbe.	Mardam.	Panaroekan.
"	—	Nederlandsche	Oost India Pakket.	W. Postma.	Australie.
"	9	"	Jacob Roggeveen.	J. Vos van Marken.	Samarang.
"	10	"	de Walvisch.	T. Schut.	Batavia.
"	—	"	Vier Gezusters.	J. Bik.	"

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
November	7	Nederlandsche	Isaac da Costa.	H. C. Loschen.	Ned. over Sam. en Batavia.
"	—	"	Atlas.	B. Bakker.	" " Cheribon.
"	8	"	Amazone.	J. Abbink.	" " Pasoeroean.
"	—	"	H. Vincentius van Paulo.	K. H. de Groot.	" " Patjitan
"	—	Ned. Ind.	Fathool Wahap.	Sech Alie bin Smeer.	Makasser.
"	—	Hamburger	Wiedeman.	T. Kalckloser.	Golf van Persie over Samarang.
"	—	Nederlandsche	Professor Suringar.	G. H. Sneltjes.	Nederland.
"	—	"	Trijntje Fenna.	J. F. de s Ruelles.	" over Panaroekan.
"	—	Hannoversche	Kronprinz Ernst August.	O. Meijer.	Batavia.
"	10	Nederlandsche	Louisa Kroonprinces v. Zweden.	J. van der Linden.	" over Pasoeroean.
"	—	"	Reinhardt.	J. W. Berkelbach van den Sprenkel.	Timor.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Stad Schiedam.	T. Wulp.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
"	Beatrix.	Van der Wijck.	Onbepaald.	" " " "
"	Willem Daniel.	T. de Meester.	Nederland.	" " " "
"	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	In Reparatie.	" " " "
"	Elisabeth.	Veenstra.	Onbepaald.	" " " "
"	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	"	" " " "
Engelsche	Broomielow.	Blijtte.	Engeland.	" " " "
Nederlandsche	Margaretha Johanna.	L. Wassenaar.	Nederland.	" " " "
"	Diligentia.	D. van Bentveld.	"	" " " "
"	Louise.	Antusch.	"	" " " "
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Pruissen	Ida Mathilda.	Gronow.	Amsterdam.	" " " " " "
Nederlandsche	Jacob.	Börger.	Golf van Persie.	Wm. Mathieu & Co.
Pruiss.	Ferd. Nies.	Caler.	China.	" " " "
Nederlandsche	Jan Schouten.	Coening Meijer.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
"	Zaanstroom.	Schaap.	"	" " "
"	Phoenix.	Johanssen.	Nederland.	" " "
"	Ocean.	Poestkoke.	"	" " "
"	Jupiter.	Moll.	Macassar.	" " "
"	Catharina Wilhelmina.	Popken.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
"	Laurens Koster.	Koenen.	"	" " " "
"	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	"	" " " "
"	Henriette.	Portengen.	"	" " " "
"	Vice Admiraal Gobius.	van der Linden.	Onbepaald.	" " " "
"	Elisa Susanna.	van Boven.	"	" " " "
"	Jonge Jan.	Pheiffer.	In Reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Onbepaald.	" " " "
" "	" Banda.	—	"	" " " "
" "	" Ambon.	Hugenholtz.	"	" " " "
" "	" Padang.	Schippers.	Nederland.	" " " "
" "	" Batavia.	Neijts.	Batavia.	" " " "
Nederlandsche	Jan van Hoorn.	B. Moles.	Nederland.	" " " "
Engelsche	Anne Forster.	Clarke.	Engeland.	McMillan Marten & Co.
Zweedsche	Charlotte.	Jave.	"	Adam & Co.
"	Caroline.	Kihlman.	"	" " "
Nederlandsche	Louise Antoinette.	McKenzie.	Onbepaald.	" " "
Engelsche	Henri Winch.	Cottam.	China.	" " "
"	Sophia Fraser.	Wilson.	Singapore.	" " "
Ned. Ind.	Fearnot.	McKenzie.	Onbepaald.	" " "

Aangekomen Passagiers

Met de bark *Adolf van Nassau*, 12 Inlanders.

Met de kotter *Krabbe*, de heer van Mol, echtg. en bediende.

Met het schip *Jacob Roggeveen*, de heeren B. Bleckman, F. C. Fieves en echtgenoote.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Ardjoeno, Medusa en Samarang; de schepen Zaanstroom, Catharina Wilhelmina, Djoedool Moebarak, Monsoon, de Stad Schiedam, Phoenix, Ammana Tulbarie, Ferdinand Nies, Broomielow, Diligentia, Margaretha Johanna, Oceaan en Oost India Pakket; de stoomschepen Banda, Makasser, Padang, Batavia en Ambon; de barken Fathal Ma-ān, Saijan Maskour, Henry Winch, Jan Schouten, Laurens Coster, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elisabeth, IJenten Banjermaas, Elisabeth, Charlotta, El Masshoor, Jan van Hoorn; Fathool Joesoer, Vice-Admiraal Gobius; Caroline, Elisa Susanna, Fathool Madjiet, Katroon; Nieda, Jonge Jan, Willem Daniel, Ida Mathilde, Hoksing, Henriette, Adolf van Nassau, Antoinette, Jacob Roggeveen, Walvisch en vier Gezusters; de brikken Sophia Fraser, Fathool Salam, Sophia, Salim, Johannes Albertus en Louisa; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komeij, Harriet, Jupiter en Bella.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

2 November. De Nederl. Ind, kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Pamakassan.

6 November. Het Nederl. schip *Tonia*, gezagv. F. Zeeman, van Soerabaya; het Nederl. schip *Minerva*, gezagv. J. A. van Boven, van Probolingo; het Nederl. schip *Doelwijk*, gezagv. K. J. Swarts, van Samarang.

VERTROKKEN.

30 October. Het Nederl. schip *Alcor*, gezagv. F. J. van Oppen, naar Batavia; de Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Soerabaya.

4 November. Het Nederl. schip *Twee Anthonijs*, gezagv. C. van Rhijn van Alkemade, naar Batavia.

6 November. De Nederl. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv Katjoong, naar Soerabaya.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Nederl. schepen Duiveland, Europa, Christiaan Huigens, Tonia, Minerva en Doelwijk.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 8sten tot en met den 10den November 1858.

AANVOER.

Van Nederland per het Nederl. schip *Hester Adriana*, gezagv. Strang van Hees, agenten J. F. van Leeuwen & Co.

100 kelders genever, 50 vaatjes boter, 1 kist parfumerien, Schimmelpenninck & Co; 1 kist zadelwerk, Major Matzen & Co; 30 vaatjes boter, Bostraeten; 2 kisten koopmanschappen, 50 vaatjes boter, 6 kisten kaas, J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist manufacturen. Order; 50 tobben staal, 10 kisten manufacturen, Ho Bansing.

Van Nederland per het Nederl. schip *Vier Gezusters*, gezagv. J. Bik. agenten Ruyl Cramer & Co..

3400 stuks vuurvaste steenen, 160 kisten bier, 2 wagens. Ruyl Cramer & Co; 2200 stuks gebakken steenen, B. J. van Eck & Co

UITVOER.

Naar Grissee per de Ned. Ind. brik *Salim*, gezagv. Sech Abdul Rachman bin Osman.

Ballast.

Naar Timor Koepang per het Ned. schip *Reinhardt*, gezagv. J. W. Berkelbach v. d. Sprenkel.

15 picols suiker, 30 picols arak, 10 picols suiker. 100 picols rijst, 170 kelders arak, 25 vaatjes boter, 10 kisten koopmanschappen en kleinigheden, Nash; 6 kisten ijzerwerk, Schimmelpenninck & Co.

Naar de Golf van Persie, via Samarang per het Hamb. schip *Wiederman*, gezagv. Th. Kalcklöser.

3500 picols suiker, L. Johan; $25^{25}/_{100}$ picols rotting, W. Mathieu & Co.

Naar Macasser per de Ned. Ind. bark *Fathool Wahap*, gezagv. Sech Alie bin Smeer.

5 kisten calicots, B. J. van Eck & Co; 9 kisten ord. wijn, 2 vaten bier, 3 kisten rijnwijn, 3 kisten div. provisien, Gebr. van Delden; $7/_2$ pijpen bier, W. Mathieu & Co; 100 vaten bier, 300 kelders genever, J. F. van Leeuwen & Co; 2300 kisten zeep, Ruyl Cramer & Co.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Professor Suringar*, gezagv. G. H. Sneltjes.

$3002^{48}/_{100}$ picols suiker, 2100 picols koffij. N. H. M.

Naar Nederland via Panaroekan per het Ned schip *Tryntje Fenna*, gezagv. J. F. des Ruelles.

1 vat am. meel, 4 vaten gez. vleesch, $1/_2$ legger arak, Kuyper, 16 vaatjes boter, J. F. van Leeuwen & Co; 4 picols goenie garen, 25000 stuks koffij zakken, N. H. M.

Naar Nederland via Passoeroean per het Ned. schip *Louisa, Kroonprinses van Zweden*, gezagv. J. van der Linden.

$2400^{85}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Grissee per de Ned. Ind. schoener *Jupiter*, gezagv. W. H. Voll.

Ballast.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 18.—
KOFFIJ per picol. *f* 30.—
RIJST (CARGA) per kotjang *f* 115 à *f* 120.—
Id. (WITTE) " " *f* 135 à *f* 150.—
KORHUIDEN per 100 st. *f* 200 à *f* 300.—
ARAK per legger. *f* 50.—
OLIE (KLAPPER) *f* 15.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN. *f* 12.—
ROTTING. *f* 8.—
WISSELKOERS Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 14den November 's morgens ten half 9 ure.
Ds. MOUNIER.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 14den November 's morgens ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA